

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **L. H.**, bývajúcej v N., zastúpenej Mgr. M. K., advokátom v N., proti odporkyni **S.**, so sídlom v T., zastúpenej advokátskou spoločnosťou P., so sídlom v N., **o určenie trvania pracovného pomeru a iné**, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 14 C 64/2003, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 1. apríla 2010 sp.zn. 8 Co 265/2009, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Nitre z 1. apríla 2010 sp.zn. 8 Co 265/2009 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Levice rozsudkom zo 14. septembra 2007 č.k. 14 C 64/2003-230 zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala určenia, že jej pracovný pomer u odporkyne trvá naďalej. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde v Leviciach pod sp.zn. 7 C 37/1990, sa navrhovateľka, t.j. L. H. domáhala (okrem iného) určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, danej jej právnou predchodkyňou odporkyne dňa 1. februára 1990. V tomto konaní bol návrh navrhovateľky právoplatne zamietnutý (vo veci rozhodol rozsudkom Okresný súd v Leviciach 16. apríla 1991 č.k. 7 C 37/1990-78 a jeho rozsudok potvrdil Krajský súd v Bratislave, pobočka Nitra rozsudkom z 28. septembra 1992 sp.zn. 14 Co 348/1991). Keďže v uvedenom konaní bolo preukázané, že výpoveď nie je neplatná, výpoveďou danou navrhovateľke odporkyňou bol pracovný pomer dňom 1. februára 1990 platne skončený podľa § 46 ods. 1 písm.f/ Zákonníka práce. Keďže navrhovateľka ničím nepreukázala, že jej pracovný pomer u odporkyne trvá, súd jej návrh vo veci zamietol. Uznesením z 22. októbra 2007 č.k. 14 C 64/2003-234 rozhodol o náhrade trov konania.

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Nitre uznesením z 1. apríla 2010 sp.zn. 8 Co 265/2009 napadnutý rozsudok a naň nadväzujúce uznesenie o trovách konania zrušil a konanie vo veci zastavil. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka v konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 7 C 37/1990 odvodzovala svoje nároky od pracovnej zmluvy uzatvorenej s odporkyňou (resp. jej právnu predchodkyňou) 15. septembra 1987. Dňa 1. februára 1990 dostala navrhovateľka výpoveď z pracovného pomeru podľa § 46 ods. 1 písm.f/ Zákonníka práce, ktorá jej bola doručená 13. februára 1990 a to z dôvodu, že vážne porušovala pracovnú disciplínu. Túto výpoveď organizácia zobrala dňa 16. mája 1990 späť, no navrhovateľka neudelila odporkyňi súhlas s odvolaním výpovede a na návrhu o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou trvala. Preto v uvedenom konaní o tejto výpovedi danej odporkyňou navrhovateľke 1. februára 1990 bolo rozhodnuté tak, že táto výpoveď je platná. Vychádzajúc z uvedeného pracovný pomer navrhovateľky u odporkyne skončil dňom 30. apríla 1990. V tomto konaní, ktorého predmetom je preskúmanie rozhodnutia rozsudku súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu navrhovateľky o tom, že jej pracovný pomer u odporkyne trvá, tvrdila navrhovateľka zhodne ako v konaní vedenom pod sp.zn. 7 C 37/90 na Okresnom súde Levice, že jej pracovný pomer u odporkyne vznikol na základe pracovnej zmluvy z 15. septembra 1987 a tento trvá doposiaľ. Za situácie, že navrhovateľkin pracovný pomer bol skončený dňom 30.4.1990 na základe výpovede danej odporkyňou navrhovateľke 1. februára 1990, ktorú obdržala 13. februára 1990 a o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté vyššie uvedenými rozsudkami Okresného súdu Levice č.k. 7 C 37/91-71 zo dňa 16. apríla 1991, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, pobočka Nitra sp.zn. 14 Co 348/91 z 28. septembra 1992, právoplatne dňom 26. februára 1993 platí, že o trvaní pracovného pomeru medzi navrhovateľkou a odporkyňou vyplývajúceho z pracovnej zmluvy z 15. septembra 1987 bolo už právoplatne rozhodnuté. V preskúmvanej veci sa potom jedná o tých istých účastníkov ako v konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 7 C 37/91 a je daná aj identita premetu konania a obe zložky vytvárajú prekážku veci rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, že pracovný pomer medzi účastníkmi trvá, keďže vychádza z rovnakého skutkového základu. Z týchto dôvodov s poukazom na ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p. bolo potrebné zrušiť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a naň nadväzujúce uznesenie o trovách konania účastníkov a konanie vo veci zastaviť.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.a/ až c/ O.s.p. Poukázala najmä na to, že predmet tohto konania a konania vedeného pred Okresným súdom Levice pod sp.zn. 7 C 37/91 nie je totožný, v konaní nejde o prekážku *res iudicata*, pretože tu chýba totožnosť predmetu konania. Vadným postupom a vadným rozhodnutím odvolacieho súdu bola navrhovateľke ako účastníčke konania odňatá možnosť konať pred súdom. Navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhla toto ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či je tento opravný prostriedok vôbec prípustný, pretože podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm.b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený odvoláním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie bolo zastavené. Takéto uznesenie nevykazuje znaky niektorého z uvedených uznesení, a preto prípustnosť dovolania z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nemožno vyvodiť. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľka vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ nenamieta a ich existencia v dovolacom konaní nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka namieta, že jej ako účastníčke konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Dovolací súd skúmal najmä otázku, či zastavením konania sa navrhovateľke neodňala možnosť konať pred súdom. Totiž zastavenie konania z dôvodu, že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, hoci pre takéto rozhodnutie nebol zákonný dôvod, by bolo odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Dovolací súd zistil, že touto vadou odvolací súd konanie zaťažil.

Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.). V zmysle § 103 O.s.p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. platí, že ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd konanie zastaví.

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú veci ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Ten istý predmet konania je

daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových zistení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak).

Pri riešení otázky, či právoplatné rozhodnutie v konaní sp.zn. 7 C 37/1990 Okresného súdu Levice bránilo podaniu žaloby v konaní sp.zn. 14 C 64/2003 Okresného súdu Levice, bolo potrebné vziať na zreteľ, že v konaní tohto súdu sp.zn. 7 C 37/1990 sa navrhovateľka L. H. domáhala určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru z 1. februára 1990, ktorá jej bola daná právnym predchodcom odporkyne (S.) podľa § 46 ods. 1 písm.f/ Zákonníka práce, ktorá jej bola doručená 13. februára 1990. V tomto konaní následne rozšírila nárok o určenie neplatnosti absencií, náhradu mzdy, neplatnosti prevedenia a zrušenia dvoch rozhodnutí o uložení kárneho opatrenia. Návrh navrhovateľky o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru bol rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 7 C 37/90-78 zo 16. apríla 1991 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu Bratislava, pobočka Nitra sp.zn. 14 Co 348/91 z 28. septembra 1992, zamietnutý. V uvedenom konaní navrhovateľka odvodzovala svoje nároky od pracovnej zmluvy, ktorú uzatvorila s odporkyňou 15. septembra 1987. Dňa 1. februára 1990 bola však navrhovateľke daná výpoveď z pracovného pomeru podľa § 46 ods. 1 písm.f/ Zákonníka práce (obdržala ju 13. februára 1990) a to z dôvodu, že vážne porušovala pracovnú disciplínu. Túto výpoveď zamestnávateľ zobral 16. mája 1990 späť, no navrhovateľka neudelila svoj súhlas s odvolaním výpovede a trvala na návrhu o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Súd jej návrh právoplatne zamietol.

V konaní sp.zn. 14 C 64/2003 Okresného súdu Levice sa L. H. ako navrhovateľka domáhala určenia, že jej pracovný pomer u odporkyne S. (právneho nástupcu S.) trvá naďalej. Opodstatnenosť žaloby vyvodzovala z toho, že napriek tomu, že u odporkyne pracovala vo funkcii ekonómky od 15. septembra 1987, v roku 1989 bola nútená nechodiť do práce, nakoľko sa celodenne starala o svojich chorých rodičov. Vtedy jej odporkyňa udelila kárne opatrenie, rozhodla o jej preložení do iného miesta výkonu práce a napokon 13. februára 1990

jej dala výpoveď z pracovného pomeru podľa § 46 ods. 1 písm.f/ Zákonníka práce z dôvodu závažného porušovania pracovnej disciplíny. Ona pracovnú disciplínu však nijak neporušila, nakoľko požiadala zamestnávateľa o neplatené voľno a zamestnávateľ s neplateným voľnom aj súhlasil, pretože až do vydania kárneho opatrenia jej nikdy nič vytykávané zo strany zamestnávateľa nebolo. Do práce skutočne nechodila, pretože nemohla chodiť, o svojich rodičov sa musela celodenne starať. V konaní na Okresnom súde v Leviciach vedenom pod sp.zn. 7 C 37/90 sa domáhala jednak určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru ale aj vyslovenie neplatnosti preradenia dňom 7. augusta 1989, vyslovenie neplatnosti absencií za obdobie august až november 1989 a náhrady mzdy od 14. augusta 1989 do 31. októbra 1989. V tomto konaní nesúhlasila s odvolaním výpovede, ktorú jej odporkyňa dala, a to z toho dôvodu, že súd mal rozhodovať o všetkých ostatných jej ďalších nárokoch. Nechodila do práce ani po tom čase, ako nesúhlasila s odvolaním výpovede a to z toho dôvodu, že sa stále starala o svojich rodičov, neskôr už len o svoju matku. V máji 1990 jej odporkyňa vyplatila mzdu vo výške 1 750,-- Sk, neskôr jej poslala 1 400,-- Sk a tak isto jej posielala aj sumu 140,-- Sk ako valorizačný príspevok.

Vzhľadom na vyššie uvedené odlišnosti skutkových stavov, z ktorých sa vyvodzovala opodstatnenosť nárokov v označených súdnych konaniach, a rovnako aj vzhľadom na to, že predmetom konania vedeného na Okresnom súde Levice sp.zn. 7 C 37/90 bolo **určenie neplatnosti právneho úkonu** a v konaní vedenom na Okresnom súde Levice sp.zn. 14 C 64/2003 bolo **určenie platnosti právneho vzťahu**, dospel dovolací súd k záveru, že podaniu žaloby vo veci sp.zn. 14 C 64/2003 Okresného súdu Levice nebránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (v konaní tohto súdu sp.zn. 7 C 37/90). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 105/2003, 3 Cdo 86/2007.

Pokiaľ preto Krajský súd v Nitre rozsudok Okresného súdu Levice zo 14. septembra 2007 č.k. 14 C 64/2003-230 zrušil a konanie zastavil s odôvodnením, že v danej veci ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania spočívajúci v tom, že konaniu o určenie trvania pracovného pomeru bráni skutočnosť, že už predtým bolo rozhodnuté o (ne)platnosti výpovede z pracovného pomeru, odňal navrhovateľke možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Na túto vadu musel Najvyšší súd Slovenskej republiky prihliadnuť, i keby ju dovolateľka nenamietala (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

Uvedená procesná vada zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom takouto vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júna 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová